

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань економічної політики

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел. 255-91-07

№ 04-16/14-474 (219594)

"20" вересня 2016 р.

Кабінет Міністрів України

Народному депутату України
Богомолець О.В.

Комітет з питань економічної політики направляє за належністю лист народного депутата України Богомолець О.В. разом із зверненням трудового колективу ДП «Український інститут інтелектуальної власності» щодо неефективної реалізації державної політики у сфері інтелектуальної власності для перевірки викладених фактів і належного реагування, надання необхідних роз'яснень автору звернення та інформування народного депутата України Богомолець О.В. і Комітет.

Додаток: 23 арк. на першу адресу.

Голова Комітету

А.В.Іванчук

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

вул. Грушевського, 5, м. Київ, 01008

№ 398

05 вересня 2016 р.

Комітет з питань економічної політики

вул. Грушевського, 5,
м. Київ, 01008

До мене, як до народного депутата України, надійшло звернення трудового колективу Державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності» в якому висловлено занепокоєння з приводу реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності, а саме у зв'язку з поданням Міністерством економічного розвитку України до Кабінету Міністрів України проекту постанови КМ України «Деякі питання оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади державної системи правової охорони інтелектуальної власності» та проекту розпорядження КМ України «Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні».

Відповідно до Закону України «Про статус народного депутата України», керуючись ст.7 Закону України «Про звернення громадян», прошу забезпечити у межах компетенції належний розгляд звернення трудового колективу Державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності» по суті порушених питань.

Про результати розгляду прошу поінформувати автора звернення та мене.

Додаток:

1. Копія звернення трудового колективу ДП «Український інститут інтелектуальної власності» на 7 арк. з додатками на 15 арк.

Народний депутат України

Богомолець О.В.

**Голові Комітету
Верховної Ради України
з питань охорони здоров'я,
народному депутату
Верховної Ради України
Богомолець О.В.**

Вельмишановна Ольго Володимирівно!

Трудовий колектив Державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності» (Укрпатент) вкрай стурбований ситуацією, що склалася навколо державної системи правової охорони інтелектуальної власності (ІВ) у зв'язку з поданням Мінекономрозвитку до Уряду України у проекту постанови КМУ «Деякі питання оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади державної системи правової охорони інтелектуальної власності» та проекту розпорядження КМУ «Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні».

Ці псевдореформаторські акти є вкрай небезпечними для України, її винахідників, авторів та бізнесу.

Державна система правової охорони ІВ досягла значних успіхів та здобула визнання міжнародної спільноти. У цьогорічному світовому Глобальному індексі інновацій, що видається BOIB, Україна піднялася на 8 позицій, в основному – завдяки діяльності з правової охорони ІВ. Це найвищий щабель для нашої країни за останні 10 років! Великою перемогою міжнародного значення стало надання у 2015 році Генеральною Асамблеєю BOIB статусів Міжнародного пошукового органу та Органу міжнародної попередньої експертизи українському патентному відомству. Такий статус мають лише 20 країн в світі! Нам є чим пишатися!

Задуманою Мінекономрозвитку псевдореформою усі наші досягнення, впевнені, буде зруйновано! Її впровадження призведе до тривалого колапсу діяльності державної системи правової охорони ІВ, як це було під час реформи 1999-2000 років, коли більше півтора року не видавалися патенти на винаходи, не реєструвалися торговельні марки

тощо. Унаслідок реалізації зазначених Актів буде завдана величезна шкода суспільству, економіці та міжнародному іміджу України, від нас відвернуться іноземні інвестори та вітчизняний бізнес.

Саме тому, як громадяни України, ми не можемо стояти осторонь подібної діяльності, тож закликаємо Вас як народного депутата України, людину, якій небайдужа доля нашої країни, негайно втрутитися у ситуацію та вжити усіх наданих Вам законами України повноважень для зупинення реалізації зазначеної «реформи», яка неминуче призведе до руйнації системи та паралічу процесу набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності, припинення видачі патентів та свідоцтв на право власності, що суттєво вплине на інвестиційну привабливість України.

Поставивши свій підпис під цим зверненням, ми сподіваємось на Ваше розуміння небезпечних наслідків «реформи» для держави та конкретні дії заради справедливості й торжества Конституції та Законів України!

З повагою,

трудоий колектив Державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності»

Додаємо нижче наші підписи

КОМЕНТАРІ
до розробленого Мінекономрозвитку проекту
Плану заходів з реалізації Концепції реформування державної системи
правової охорони інтелектуальної власності в Україні

Завдання 1.	Запровадження прозорої дворівневої структури державної системи правової охорони інтелектуальної власності
Захід 1:	розроблення і подання на розгляд Кабінету Міністрів України проекту постанови Кабінету Міністрів України щодо ліквідації Державної служби інтелектуальної власності, покладання функцій з реалізації державної політики у сфері інтелектуальної власності на Мінекономрозвитку, передачі цілісних майнових комплексів державних підприємств, установ та організацій зі сфери управління ДСІВ до Мінекономрозвитку. <u>Строк виконання:</u> липень 2016. <u>Відповідальні за виконання:</u> Мінекономрозвитку, Мінфін, Нацдержслужба, Держстат, ФДМУ. <i>Коментар до заходу</i> Отже, цим заходом передбачається передання повноважень та функцій Державної служби інтелектуальної власності (ДСІВ) до Мінекономрозвитку. Наразі Державна служба інтелектуальної власності здійснює повноваження та функції Установи, передбачені Законом України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» та іншими законами про охорону прав на об'єкти інтелектуальної власності. Більшість цих функцій складають функції з надання адміністративних послуг фізичним і юридичним особам. Запропонований захід суперечить низці норм законодавства, зокрема: 1) статті 17 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади», згідно з якою надання адміністративних послуг віднесено до основних завдань центральних органів виконавчої влади, а не міністерств; 2) статті 7 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади», яка не передбачає надання адміністративних послуг серед основних завдань міністерства як органу, що забезпечує формування та реалізує державну політику в одній чи декількох сферах. Водночас ця стаття визначає одним з основних завдань міністерства забезпечення нормативно-правового регулювання; 3) Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» та іншим законам про охорону прав на об'єкти інтелектуальної власності, якими забезпечено чітке розмежування повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері інтелектуальної власності (тобто Мінекономрозвитку), та Установи (тобто ДСІВ) як центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері охорони прав на винаходи, корисні моделі та інші об'єкти інтелектуальної власності. Згідно з цими законами завданням Мінекономрозвитку як центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері інтелектуальної власності, визначено лише видання певних підзаконних актів; 4) Стратегії реформування державного управління України на 2016-2020 роки, схваленій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. № 474-р, одним з пріоритетів якої визначено, що

	<i>«Необхідно забезпечити чітке розмежування обов'язків міністерств, які формують державну політику, та інших центральних органів виконавчої влади (агентств, служб, інспекцій), які забезпечують її реалізацію» (пріоритет Стратегії: Підзвітність - організація, прозорість, нагляд);</i> 5) Концепції реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 червня 2016 р. № 402-р, якою визначено, що Мінекономрозвитку лише забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері інтелектуальної власності, а не реалізує цю політику. Владні ж повноваження з реалізації державної політики у цій сфері виконує згідно з Концепцією новоутворений національний орган інтелектуальної власності. Доречно зауважити, що законодавство Європейського Союзу не припускає суміщення в одному органі влади повноважень з прийняття нормативно-правових актів та виконання цих актів. Таке суміщення не припускається також національним законодавством майже усіх держав-членів Європейського Союзу.
Захід 2:	проведення зовнішнього аудиту діяльності державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності». <u>Строк виконання:</u> протягом трьох місяців з моменту передачі державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності» до сфери управління Мінекономрозвитку. <u>Відповідальні за виконання:</u> Мінекономрозвитку. <i>Коментар до заходу</i> Термін «зовнішній аудит діяльності» є юридично невизначеним, оскільки не застосовується в законах України. Законом України «Про управління об'єктами державної власності» передбачено проведення щорічного державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки, а також проведення щорічних незалежних аудиторських перевірок фінансової звітності державних унітарних підприємств.
Захід 3:	перетворення державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності» в державну організацію «Національний офіс інтелектуальної власності України». <u>Строк виконання:</u> протягом трьох місяців з моменту передачі державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності» до сфери управління Мінекономрозвитку. <u>Відповідальні за виконання:</u> Мінекономрозвитку. <i>Коментар до заходу</i> Концепція реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 червня 2016 р. № 402-р, не передбачає перетворення державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності» в державну організацію «Національний офіс інтелектуальної власності України». Вона передбачає створення національного органу інтелектуальної власності, який є державною

	організацією з низкою владних повноважень. Створення міністерством органу з владними повноваженнями не передбачено Законом України «Про центральні органи виконавчої влади». Слід також врахувати визначення Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності про те, що права інтелектуальної власності є приватними, тому застосування виразу «інтелектуальної власності України» в найменуванні вказаної організації є некоректним.
Захід 4:	прийняття рішення про ліквідацію (реорганізацію) державного підприємства «Інтелзахист». <u>Строк виконання:</u> протягом двох місяців з моменту передачі державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності» до сфери управління Мінекономрозвитку. <u>Відповідальні за виконання:</u> Мінекономрозвитку. <i>Коментар до заходу</i> Концепція реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 червня 2016 р. № 402-р, не передбачає реорганізацію державного підприємства «Інтелзахист», вона передбачає лише його ліквідацію. Крім того, строк виконання цього заходу не може бути пов'язаний з моментом передачі до сфери управління Мінекономрозвитку державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності» до сфери управління Мінекономрозвитку. Він може бути пов'язаний лише з моментом передачі державного підприємства «Інтелзахист».
Захід 5:	проведення аналізу досвіду зарубіжних країн щодо фінансування патентних відомств з метою удосконалення законодавства щодо механізму та порядку зарахування зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, з урахуванням положень міжнародних договорів України. <u>Строк виконання:</u> вересень 2016. <u>Відповідальні за виконання:</u> Мінекономрозвитку.
Захід 6:	розроблення і подання на розгляд Кабінету Міністрів України проекту Закону України щодо внесення змін до деяких законодавчих актів України стосовно державного управління сферою інтелектуальної власності (створення Національного органу інтелектуальної власності). <u>Строк виконання:</u> жовтень 2016 <u>Відповідальні за виконання:</u> Мінекономрозвитку, Мінфін. <i>Коментар до заходу</i> Цей захід має передувати усім іншим заходам з реалізації Концепції реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні, оскільки стаття 19 Конституції України зобов'язує органи державної влади діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.
Захід 7:	розроблення і подання на розгляд Кабінету Міністрів України проекту

	розпорядження Кабінету Міністрів України щодо визначення державної організації, що виконує функції національного органу інтелектуальної власності. <u>Строк виконання</u>: протягом двох місяців з моменту набрання чинності проекту Закону України щодо внесення змін до деяких законодавчих актів України стосовно удосконалення державного управління сферою інтелектуальної власності. <u>Відповідальні за виконання</u>: Мінекономрозвитку, Мінфін. <i>Коментар до заходу</i> Проекти законів не можуть набирати чинності. Чинності набирають лише закони.
Захід 8:	затвердження положення про національний орган інтелектуальної власності. <u>Строк виконання</u>: протягом двох місяців з моменту набрання чинності проекту Закону України щодо внесення змін до деяких законодавчих актів України стосовно удосконалення державного управління сферою інтелектуальної власності. <u>Відповідальні за виконання</u>: Мінекономрозвитку. <i>Коментар до заходу</i> Проекти законів не можуть набирати чинності. Чинності набирають лише закони. Концепцією передбачено, що національний орган інтелектуальної власності матиме владні повноваження. Зважаючи на це, затвердження положення про нього є компетенцією Кабінету Міністрів України, а не Мінекономрозвитку.
Завдання 2.	Реорганізація системи колективного управління майновими авторськими та суміжними правами
Захід 1:	проведення зовнішнього аудиту діяльності державної організації «Українське агентство з авторських та суміжних прав». <u>Строк виконання</u>: протягом трьох місяців з моменту передачі державної організації «Українське агентство з авторських та суміжних прав» до сфери управління Мінекономрозвитку. <u>Відповідальні за виконання</u>: Мінекономрозвитку. <i>Коментар до заходу</i> Термін «зовнішній аудит діяльності» є юридично невизначеним, оскільки не застосовується в законах України. Законом України «Про управління об'єктами державної власності» передбачено проведення щорічного державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки, а також проведення щорічних незалежних аудиторських перевірок фінансової звітності державних унітарних підприємств.
Захід 2:	приведення національного законодавства щодо унормування діяльності вітчизняних організацій колективного управління у відповідність з

	положеннями актів законодавства ЄС (супроводження у Верховній Раді України проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про авторське право і суміжні права» щодо діяльності організацій колективного управління»). <u>Строк виконання:</u> до прийняття проекту закону. <u>Відповідальні за виконання:</u> Мінекономрозвитку. <i>Коментар до заходу</i> По-перше, наразі на розгляді у Верховній Раді України знаходиться лише один проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про авторське право і суміжні права» щодо діяльності організацій колективного управління», внесений народним депутатом України Рибчинським Є.Ю. та зареєстрований за № 4461 від 18.04.2016. Задля однозначної ідентифікації цього проекту закону слід зазначити його реєстраційні реквізити. По-друге, закони України не наділяють міністерства повноваженнями супроводжувати у Верховній Раді України проекти законів, що внесені іншими особами, ніж Уряд України. По-третє, цей проект закону дістав негативну оцінку міжнародних експертів
Захід 3:	забезпечення прозорості діяльності організацій колективного управління майновими авторськими і суміжними правами. <u>Строк виконання:</u> постійно. <u>Відповідальні за виконання:</u> Мінекономрозвитку. <i>Коментар до заходу</i> Чинний Закон України «Про авторське право і суміжну права» та зазначений вище проект Закону № 4461 не наділяють жодне міністерство повноваженнями забезпечувати прозорість діяльності організацій колективного управління майновими авторськими і суміжними правами.
Захід 4:	запровадження прозорого механізму збору, розподілу та виплати винагороди суб'єктам авторського права та суміжних прав (розроблення та впровадження електронної системи обліку колективної винагороди). <u>Строк виконання:</u> грудень 2016 – березень 2017. <u>Відповідальні за виконання:</u> Мінекономрозвитку. <i>Коментар до заходу</i> Чинний Закон України «Про авторське право і суміжну права» та зазначений вище проект Закону № 4461 не наділяють жодне міністерство повноваженнями запроваджувати прозорий механізму збору, розподілу та виплати винагороди суб'єктам авторського права та суміжних прав (розроблення та впровадження електронної системи обліку колективної винагороди).
Захід 5:	розроблення і подання на розгляд Кабінету Міністрів України проектів нормативно- правових актів щодо визначення розміру справедливої винагороди за використання об'єктів авторського права та суміжних прав.

	<u>Строк виконання:</u> протягом трьох місяців після прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про авторське право і суміжні права» щодо діяльності організацій колективного управління». <u>Відповідальні за виконання:</u> Мінекономрозвитку, Мінфін. <i>Коментар до заходу</i> Чинний Закон України «Про авторське право і суміжну права» та зазначений проект Закону не наділяють Кабінет Міністрів України повноваженнями видавати нормативно-правові акти щодо визначення розміру справедливої винагороди за використання об'єктів авторського права та суміжних прав. З огляду на приписи статті 19 Конституції України цей захід не підлягає включенню до Плану заходів з реалізації Концепції. Слід зважити також, що приймаються закони, а не проекти законів.
Захід 6:	розроблення і подання на розгляд Кабінету Міністрів України проектів нормативно-правових актів щодо порядку визначення розміру плати за управління майновими правами, яка утримуватиметься організаціями колективного управління із сум зібраної винагороди, а також обґрунтованість та розумність таких утримань стосовно послуг, які надаються організаціями колективного управління правовласникам. <u>Строк виконання:</u> протягом трьох місяців після прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про авторське право і суміжні права» щодо діяльності організацій колективного управління». <u>Відповідальні за виконання:</u> Мінекономрозвитку, Мінфін. <i>Коментар до заходу</i> Чинний Закон України «Про авторське право і суміжну права» та зазначений проект Закону не наділяють Кабінет Міністрів України повноваженнями видавати нормативно-правові акти щодо порядку визначення розміру плати за управління майновими правами, яка утримуватиметься організаціями колективного управління із сум зібраної винагороди, а також обґрунтованість та розумність таких утримань стосовно послуг, які надаються організаціями колективного управління правовласникам. З огляду на приписи статті 19 Конституції України цей захід не підлягає включенню до Плану заходів з реалізації Концепції. Слід зважити також, що приймаються закони, а не проекти законів.
Захід 7:	проведення моніторингу діяльності організацій колективного управління майновими авторськими і суміжними правами на відповідність вимогам законодавства. <u>Строк виконання:</u> постійно. <u>Відповідальні за виконання:</u> Мінекономрозвитку. <i>Коментар до заходу</i> Чинний Закон України «Про авторське право і суміжну права» та зазначений вище проект Закону № 4461 не наділяють жодне міністерство повноваженнями проводити моніторинг діяльності організацій

	колективного управління майновими авторськими і суміжними правами на відповідність вимогам законодавства. З огляду на приписи статті 19 Конституції України цей захід не підлягає включенню до Плану заходів з реалізації Концепції.
Захід 8:	утворення в публічний та прозорий спосіб нової організації колективного управління шляхом трансформації державної організації «Українське агентство з авторських та суміжних прав» в недержавну організацію колективного управління, яка буде збирати винагороду (роялті) у визначених законодавством сферах. <u>Строк виконання:</u> через рік після прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про авторське право і суміжні права» щодо діяльності організацій колективного управління». <u>Відповідальні за виконання:</u> Мінекономрозвитку, Мінфін. <i>Коментар до заходу</i> Пунктом 2 Прикінцевих та перехідних положень проекту Закону № 4461 передбачено, що «Зазначена в частині першій статті 46 в редакції цього Закону єдина організація колективного управління утворюється в Україні до 1 січня 2017 року як юридична особа в організаційно-правовій формі громадської організації рівною кількістю авторів та виконавців, які є резидентами України та станом на 1 листопада 2016 року були членами Ради авторів Державної організації «Українське агентство з авторських та суміжних прав». Зазначена громадська організація авторів та виконавців є правонаступником Державної організації «Українське агентство з авторських та суміжних прав», що ліквідується». Отже, термін утворення нової організації колективного управління встановлюється законом і Мінекономрозвитку та Мінфін не можуть бути відповідальними за її утворення, оскільки вона утворюється авторами та виконавцями. Слід зважити також, що приймаються закони, а не проекти законів.
Завдання 3.	Удосконалення національного законодавства та його гармонізація до законодавства ЄС
Захід 1:	розроблення і подання на розгляд Кабінету Міністрів України проектів Законів України щодо виконання Плану імплементації глави 9 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (щодо вдосконалення правової охорони об'єктів авторського права та суміжних прав, винаходів, корисних моделей, промислових зразків, топографій інтегральних мікросхем, торговельних марок, географічних зазначень, щодо удосконалення захисту прав інтелектуальної власності). <u>Строк виконання:</u> серпень – вересень 2016. <u>Відповідальні за виконання:</u> Мінекономрозвитку, Мінфін.
Захід 2:	супроводження у Верховній Раді України проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо набуття, розпорядження та охорони авторського права та суміжних прав». <u>Строк виконання:</u> до прийняття проекту закону. <u>Відповідальні за виконання:</u> Мінекономрозвитку.

	<i>Коментар до заходу</i> Для однозначної ідентифікації слід зазначити, що цей проект Закону внесено Кабінетом Міністрів України та зареєстровано за № 4579 від 04.05.2016. Слід зважити також, що приймаються закони, а не проекти законів.
Захід 3:	супроводження у Верховній Раді України проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту авторського права і суміжних прав у мережі Інтернет». <u>Строк виконання:</u> до прийняття проекту закону. <u>Відповідальні за виконання:</u> Мінекономрозвитку. <i>Коментар до заходу</i> Для однозначної ідентифікації слід зазначити, що цей проект Закону внесено Кабінетом Міністрів України та зареєстровано за № 4629 від 10.05.2016. Слід зважити також, що приймаються закони, а не проекти законів.
Захід 4:	розроблення і подання на розгляд Кабінету Міністрів України проекту Закону України щодо внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за порушення прав у сфері інтелектуальної власності та захисту цих прав. <u>Строк виконання:</u> серпень – вересень 2016. <u>Відповідальні за виконання:</u> Мінекономрозвитку, Мінфін.

Директор з розвитку відносин
інтелектуальної власності
Державного підприємства «Український
інститут інтелектуальної власності»

ПОПЕРЕДНІ КОМЕНТАРІ
до проекту постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання
оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади державної
системи правової охорони інтелектуальної власності»

Зазначена постанова (далі – Постанова КМУ) прийнята 23.08.2016.

Цього ж дня прийняте розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні». Мій коментар до проекту зазначеного плану надіслано Вам з першим листом.

Станом на ранок 31.08.2016 вказані акти КМУ не оприлюднені на урядовому порталі.

Ураховуючи це, надаю основні попередні коментарі до проекту Постанови КМУ.

Проектом Постанови КМУ зокрема передбачено:

а) «1. Ліквідувати Державну службу інтелектуальної власності, поклавши на Міністерство економічного розвитку і торгівлі завдання і функції з реалізації державної політики у сфері інтелектуальної власності.

2. Установити, що Міністерство економічного розвитку і торгівлі є правонаступником Державної служби інтелектуальної власності, що ліквідується, в частині реалізації державної політики у сфері інтелектуальної власності».

б) Пунктом 2 додатку до проекту Постанови КМУ передбачено внести зміни до Положення про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, зокрема доповнити його пункт 4 підпунктами 47¹ - 47¹⁷.

Проект Постанови КМУ суперечить:

Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», схваленій Указом Президента України від 12.01.2015 № 5/2015;

Програмі діяльності Кабінету Міністрів України, схваленій Постановою Верховної Ради України від 14.04.2016 № 1099-VIII;

низці законів України;

розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 червня 2016 р. № 402-р та від 24 червня 2016 р. № 474-р.

Доказами тому є такі факти.

1. Державна система правової охорони інтелектуальної власності на чолі з Державною службою інтелектуальної власності забезпечує ефективне виконання законів України з охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності та відповідних міжнародних договорів і є однією з передових у світі.

Про це свідчить зокрема те, що Всесвітня організація інтелектуальної власності довірила Державній службі інтелектуальної власності та Укрпатенту в когорті 20 найкращих світу виконувати функції Міжнародного пошукового органу та Органу міжнародної попередньої експертизи винаходів відповідно до міжнародного Договору про патентну кооперацію.

Дієздатність державної системи правової охорони інтелектуальної власності жодного разу не ставилася під сумнів Всесвітньою організацією інтелектуальної власності, найбільшими інвесторами в економіку нашої держави Європейським Союзом, США, а також жодною іншою країною.

Занепокоєння Європейського Союзу, США та інших інвесторів викликає лише незадовільний стан рівня захисту прав інтелектуальної власності в Україні як наслідок порушень цих прав в масовому масштабі та відсутність реального прогресу у розв'язанні цієї проблеми.

Сприймавши це занепокоєння, Президент України схвалив необхідність проведення реформи «Захисту інтелектуальної власності» як вектора безпеки держави (в *Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020»*).

Верховна Рада України схвалила Програму діяльності Кабінету Міністрів України, яка також передбачає «забезпечення ефективного **захисту прав** інтелектуальної власності».

Водночас Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» та Програма діяльності Кабінету Міністрів України не передбачають реформування дієздатної державної системи правової охорони інтелектуальної власності, яка за спеціальними законами України є відповідальною лише за **надання прав** інтелектуальної власності

Відтак, Президент України і Верховна Рада України одностайні в тому, що національною проблемою державного управління у сфері інтелектуальної власності є лише «забезпечення ефективного захисту прав інтелектуальної власності».

Однак, системних заходів з реалізації зазначених положень Стратегії 2020 та Програми діяльності Уряду ні Кабінетом Міністрів України ні Мінекономрозвитку не вжито.

Не розроблена Концепція забезпечення ефективного захисту прав інтелектуальної власності в Україні.

Залишені поза увагою Рекомендації слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань науки і освіти «Інтелектуальна власність в Україні. Стан та концептуальні засади розвитку», що затверджені рішенням Комітету від 17 червня 2015 р., зокрема:

не забезпечена розробка проекту Стратегії розвитку сфери інтелектуальної власності в Україні;

не розглянуто питання щодо реорганізації Державної служби інтелектуальної власності України в Державну службу України з питань інтелектуальної власності як центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом, діяльність якого спрямовується і координується безпосередньо Кабінетом Міністрів України, враховуючи міжгалузевий

характер відносин у сфері інтелектуальної власності та необхідність координації дій виконавчої влади щодо забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності.

Проектом Постанови КМУ проігноровано також Рекомендації слухань у Комітеті Верховної Ради України: “Законодавче забезпечення розвитку Національної інноваційної системи: стан та шляхи вирішення”, схвалені рішенням Комітету від 06 липня 2016 року (протокол № 46), якими Кабінету Міністрів України рекомендовано «враховуючи міжгалузевий характер відносин у сфері інтелектуальної власності, провести реорганізацію Державної служби інтелектуальної власності України в Державну службу України з питань інтелектуальної власності як центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів. Зокрема, покласти на новоутворену державну службу сприяння трансферу (передачі) та поширенню технологій, надання правової охорони сортам рослин та породам тварин».

Натомість, супроти волі Президента України та Верховної Ради України провести реформу задля забезпечення ефективного захисту прав інтелектуальної власності, Мінекономрозвитку затіяло реформування міжнародно визнаної державної системи правової охорони інтелектуальної власності і, на жаль, отримало у цьому схвалення Уряду.

За оцінкою досвідчених фахівців проведення такої реформи призведе до тривалого колапсу діяльності державної системи правової охорони інтелектуальної власності, як це було під час реформи 1999-2000 років, коли більше року не видавалися патенти на винаходи, не реєструвалися торговельні марки тощо.

Унаслідок буде завдана величезна шкода суспільству, економіці та міжнародному іміджу України.

Отже, єдино правильним шляхом зняття занепокоєння Європейського Союзу, США та інших інвесторів вкрай незадовільним станом рівня захисту прав інтелектуальної власності в нашій державі є неухильне виконання зазначених вище рішень Президента України та Верховної Ради України щодо забезпечення ефективного захисту прав інтелектуальної власності.

2. Наразі Державна служба інтелектуальної власності здійснює повноваження та функції Установи, передбачені Законом України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» та іншими законами про охорону прав на об'єкти інтелектуальної власності. Більшість цих функцій складають функції з видачі патентів і свідоцтв на об'єкти інтелектуальної власності та їх державної реєстрації, надання інших адміністративних послуг.

Однак Постанова КМУ передбачає суміщення в одному міністерстві обов'язків з формування державної політики в сфері інтелектуальної власності (прийняття нормативно-правових актів) та її реалізації (надання адміністративних послуг з виконання цих нормативно-правових актів).

Це суперечить Закону України «Про центральні органи виконавчої влади», яким забезпечено чітке розмежування основних завдань міністерств та основних завдань інших центральних органів виконавчої влади (агентств, служб, інспекцій).

Зокрема, статтею 17 цього Закону надання адміністративних послуг віднесено до основних завдань центральних органів виконавчої влади, а не міністерств. Водночас стаття 7 Закону не передбачає надання адміністративних послуг серед основних завдань міністерства як органу, що забезпечує формування та реалізує державну політику, а визначає одним з основних завдань міністерства забезпечення нормативно-правового регулювання.

3. Постанова КМУ суперечить Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» та іншим спеціальним законам про охорону прав на об'єкти інтелектуальної власності, якими забезпечено чітке розмежування повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері інтелектуальної власності (тобто Мінекономрозвитку), та Установи (тобто ДСІВ) як центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері охорони прав на винаходи, корисні моделі та інші об'єкти інтелектуальної власності. Згідно з цими законами завданням Мінекономрозвитку як центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері інтелектуальної власності, визначено лише видання певних підзаконних актів.

4. Постанова КМУ суперечить Стратегії реформування державного управління України на 2016-2020 роки, схваленій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. № 474-р, одним з пріоритетів якої визначено, що *«Необхідно забезпечити чітке розмежування обов'язків міністерств, які формують державну політику, та інших центральних органів виконавчої влади (агентств, служб, інспекцій), які забезпечують її реалізацію»* (пріоритет Стратегії: Підзвітність - організація, прозорість, нагляд).

5. Постанова КМУ суперечить Концепції реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні, схваленій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 червня 2016 р. № 402-р, якою визначено, що Мінекономрозвитку лише забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері інтелектуальної власності, а не реалізує цю політику. Владні ж повноваження з реалізації державної політики у цій сфері виконує згідно з Концепцією новоутворений національний орган інтелектуальної власності.

Доречно зауважити, що законодавство Європейського Союзу не припускає суміщення в одному органі влади повноважень з прийняття нормативно-правових актів та виконання цих актів. Таке суміщення не

припускається також національним законодавством майже усіх держав-членів Європейського Союзу.

6. Згідно з Постановою КМУ Державна служба інтелектуальної власності ліквідується, а завдання і функції цієї служби з надання адміністративних послуг щодо видачі патентів на винаходи, свідоцтв на знаки для товарів і послуг та охоронних документів на інші об'єкти інтелектуальної власності, а також щодо державної реєстрації цих документів передаються Мінекономрозвитку.

Задля цього пунктом 2 додатку до проекту Постанови КМУ приписано внести зміни до Положення про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, зокрема доповнити його пункт 4 підпунктами 47¹ - 47¹⁷, які дублюють існуючі функції Державної служби інтелектуальної власності з надання адміністративних послуг, визначені Положенням про Державну службу інтелектуальної власності України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2014 р. № 658.

Згідно з статтею 52 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» постанови Кабінету Міністрів України, набирають чинності з дня їх офіційного опублікування, якщо інше не передбачено самими постановами.

Проект Постанови КМУ не передбачає дня набрання її чинності, тому вона набере чинності з дня її офіційного опублікування.

З цього дня Мінекономрозвитку та Державна служба інтелектуальної власності матимуть однакові повноваження з видачі патентів і свідоцтв на об'єкти інтелектуальної власності та їх державної реєстрації, надання інших адміністративних послуг у сфері інтелектуальної власності, що призведе до колапсу державної системи правової охорони інтелектуальної власності.

Директор з розвитку відносин інтелектуальної
власності Державного підприємства
«Український інститут інтелектуальної власності»

Безпідставність реформи державної системи правової охорони інтелектуальної власності

Державна система правової охорони інтелектуальної власності на чолі з Державною службою інтелектуальної власності забезпечує ефективне виконання законів України з охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності та відповідних міжнародних договорів і є однією з передових у світі.

Про це свідчить зокрема те, що Всесвітня організація інтелектуальної власності довірила Державній службі інтелектуальної власності та Укрпатенту в когорті 20 найкращих світу виконувати функції Міжнародного пошукового органу та Органу міжнародної попередньої експертизи винаходів відповідно до Договору про патентну кооперацію.

Дієздатність державної системи правової охорони інтелектуальної власності жодного разу не ставилася під сумнів Всесвітньою організацією інтелектуальної власності, найбільшими інвесторами в економіку нашої держави Європейським Союзом, США, а також жодною іншою країною.

Занепокоєння Європейського Союзу, США та інших інвесторів викликає лише незадовільний стан рівня захисту прав інтелектуальної власності в Україні як наслідок порушень цих прав в масовому масштабі та відсутність реального прогресу у розв'язанні цієї проблеми.

Сприймавши це занепокоєння, Президент України схвалив необхідність проведення реформи «Захисту інтелектуальної власності» як вектора безпеки держави (в *Стратегії сталого розвитку “Україна – 2020”*).

Верховна Рада України схвалила Програму діяльності Кабінету Міністрів України, яка також передбачає «забезпечення ефективного захисту прав інтелектуальної власності».

Відтак, Президент України і Верховна Рада України одностайні в тому, що національною проблемою державного управління у сфері інтелектуальної власності є лише «забезпечення ефективного захисту прав інтелектуальної власності».

Однак, системних заходів з реалізації цих положень Стратегії 2020 та Програми діяльності Уряду Мінекономрозвитку не вжило.

Не розроблена Концепція забезпечення ефективного захисту прав інтелектуальної власності в Україні.

Залишені поза увагою Рекомендації слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань науки і освіти «Інтелектуальна власність в Україні. Стан та концептуальні засади розвитку», що затверджені рішенням Комітету від 17 червня 2015 р., зокрема:

не забезпечена розробка проекту Стратегії розвитку сфери інтелектуальної власності в Україні;

не розглянуто питання щодо реорганізації Державної служби інтелектуальної власності України в Державну службу України з питань інтелектуальної власності як центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом, діяльність якого спрямовується і координується безпосередньо Кабінетом Міністрів України, враховуючи міжгалузевий характер відносин у сфері інтелектуальної власності та необхідність координації дій виконавчої влади щодо забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності.

Натомість, супроти волі Президента України та Верховної Ради України провести реформу задля забезпечення ефективного захисту прав інтелектуальної власності, Мінекономрозвитку затіяло реформування міжнародно визнаної державної системи правової охорони інтелектуальної власності і, на жаль, отримало у цьому схвалення Уряду.

За оцінкою досвідчених фахівців проведення такої реформи призведе до тривалого колапсу діяльності державної системи правової охорони інтелектуальної власності, як це було під час реформи 1999-2000 років, коли більше року не видавалися патенти на винаходи, не реєструвалися торговельні марки тощо.

Унаслідок буде завдана величезна шкода суспільству, економіці та міжнародному іміджу України.

Тож вважаємо, що єдино правильним шляхом зняття занепокоєння Європейського Союзу, США та інших інвесторів незадовільним станом рівня захисту прав інтелектуальної власності в нашій державі є неухильне виконання зазначених вище рішень Президента України та Верховної Ради України щодо забезпечення ефективного захисту прав інтелектуальної власності.